

Майстры

«Чырвоная кніга» з... тканіны

Найстарэйшы ў Беларусі полацкі клуб аматараў шыцця з лапікаў «Рошва» да Вялікадня рыхтуе цікавую выстаўку — узораў вышывкі чырвонай ніццю. А яшчэ ў Полацку хутка падаюць вынікі ўнікальнага праекта для рамеснікаў краіны. З гэтай нагоды карэспандэнт бабываў адрозна ў творчай лабараторыі і ў выставачнай зале.

«Энергетычны скафандр»

Народны клуб аматараў шыцця з лапікаў «Рошва» працуе ў Полацкім раённым Цэнтры раместваў і нацыянальных культур. Яму ўжо сямнаццаць гадоў. Ганаровае званне «народны» клуб пацярджалі ўжо чатыры разы.

— «Малодшаму брату» — мінскаму клубу ўсяго пару гадоў, — тлумачыць назменны кіраўнік «Рошвы» Ніна ЯРМУХ.

Яна ўравае сваім пазітывам: вочы гараць, калі распавядае пра рамесце.

— Назва клуба «Рошва» азначае ахоўнае чырванае шво. Дарэчы, калісьці вельмі вопытных швачак лічылі, як сёння казалі б, знахаркамі, парапсіхалагамі, экстрасэнсамі. Тое, што ўсё валодае энергіяй, ужо дакладна даказалі навукоўцы. А тканіна суправаджае чалавека ўсю жыццёвую дарогу ад нараджэння да смерці. І адзін з вельмі рознаўзроўняў розных жыццёвых сітуацыяў, для рознага ўзросту і сямейнага становішча.

У сярэдзіне пазамінулага стагоддзя горад Балтымар стаў цэнтрам шыцця са шматкоў у ЗША. Тут ствараліся пакрыўчы ў вытанчанай тэхніцы ручнай аплікацыі, іншыя выработы. Балтымарскі стыль засвоілі і паланкі.

Ніна Ярмух не раз заўважала, як станоўча ўплывае на людзей тое,

— Між іншым, грунтоўнага даследавання заслугоўвае наступны факт: чаму менавіта на Глыбоччыне і ў наваколлях маляванку рабілі першапачаткова? Вядомыя і іншыя мясціны, дзе займаліся і займаюцца ёю. Але гэта рабілі або вучанцы ўставаў, або нехта пераваджаў і на новым месцы жыцтва працягваў сваім рамесцеў займацца, — разважае Ніна Ярмух.

Ад рэплік маляваных дываноў Алены Кіш цяжка адарваць вочы. Маляванкамі яна зарабляла сабе на жыццё. У яе не было мужа, дзяцей, сучаснікі лічылі яе як не з гэтага свету...

Вар'ятка, якая жыла выключна творчасцю. Для тых, хто не ведае, гэта самадзейная мастачка родам са Случчыны. Вядомая некалькі дзесяцігоддзяў перага экалагічнага фестывалю, які праходзіў у Полацку. Ніна і яе зямлякі зрабілі цэнтральную частку палатна, потым да работ далучылася літоўская майстрыха, далей — датчанка, расіянка. Яшчэ пазней эстафету прадоўжылі нямецкія майстрыкі з горада-пабраціма Полацка — Фрыдрыхсхафена. Кожная з іх прышыла свой лапак.

Напрыклад, калі гаварыць аб прыгожай палове чалавечтва, асобна былі строі для дзяўчат, нявестаў, жонак, удоў. Для пераходу ў іншы свет надзявалі адпаведныя строі. Кожны шво, элемент арнаменту, колер ніткі маюць сваю энергетыку. А крой — не толькі функцыянальнае прызначэнне.

Давадзца пра гэта, як і пра застырогу ад сурокаў і іншага чарадзейства, дзякуючы тканінам, вышывцы вельмі цікава. Сапраўды, нездарма ж нашыя продкі з пакалення ў пакаленне перадавалі графічныя «коды» для нанясення на адзенне.

Лячэбныя творы

Пра карысць экалагічна чыстых тканін з пункту гледжання навук напісана намала. І шмат публікацый, нават метадычнай літаратуры, пра карысць захаллення творчасцю.

— А «балтымарскі квілт» — кірунак у шыцці з лапікаў з'явіўся, дзякуючы амерыканскаму псіхіятру з Балтымара Уільяму Руш-Дантону-Малодшаму. Ён заўважыў, што выражанне дэталюў з тканіны і іх сшыванне дапамагаюць пацыентам справіцца з унутранымі праблемамі, а яркія колеры тканін вельмі станоўча ўплываюць на іх сьведомасць. Квілтваю тэрапію актыўна выкарыстоўваюць у сваёй лячэбнай практыцы, быў літаральна фанатам калекцыянавання квілтаў, — тлумачыць кіраўнік «Рошвы».

чым яна захалляецца і чаму вучыцца. Яны не толькі становяцца больш спакойныя, — паляпшаецца агульнае стан здароўя.

— Безумоўна, у гэта цяжка паверыць, але ў некаторых і ціск нармальнізаваўся, і наогул стала менш праблем са здароўем, напрыклад, са страўнікам. Захапленне малодцамі! — здзіўляе суразмоўца.

Справа для сэрца

У выставачнай зале ўстаноўкі культуры ў дзень нашай размовы працавала выстаўка сшытай з абрэзкаў малыванкі. Рукатворны цуд!

— Такага раней не было нідзе. Традыцыйную беларускую маляванку мы вырашылі сшыць. І верш напісала спецыяльна для выстаўкі наша Алена Нікіціна: «Маляванка, маляванка, крапаная, чаму сэрца так імкнецца да цябе...» Мы вышылі гэтыя цудоўныя радкі, — паказвае Ніна Ярмух.

Рамантычныя назвы твораў: «Вішанька», «Раманкавая палянка», «Купальскія вяночак». Майстрыкі, перад тым як ствараць свае работы, вывучалі тэхналогію традыцыйнай маляванкі, хадзілі па музеях, пабыталі ў Глыбочкім раёне. Гэты край лічыцца «маляванкавай сталіцай», тут традыцыі працягваюць, вучаць ахвотныя з іншых мясцін. А Свята-Лана Скавырка з райцэнтра мае статус майстрыкі, якая адрджае мастацтва маляванкі.

Сярод іншага, на выстаўцы былі прадстаўлены дзве работы — у японскай тэхніцы «кінусайга». Асабіста мяне ўразіла вялікая «зборная» маляванка-дыван з 1267 дэталюў!

Рамесная карусель

Ніна Ярмух здзіўляла падчас размовы шмат разоў. Напрыклад, да Вялікадня ўпершыню зрабіць калекцыю ў тэхніцы, вядомай у свеце як redwork. Ёй ужо некалькі стагоддзяў. У віктарыянскую эпоху яна была найбольш папулярная як дэкаратыўна-прыкладное мастацтва

для аздаблення хатняга тэкстылю ў розных краінах. Яна простая ў выкананні, выглядае вельмі вытанчана і арыгінальна.

— Між іншым, гісторыя можа стаць ядрэннай нагодай для здымак дэтэктыва пра кантрабандыстаў. Не жарту! У Турцыі прымудзілі ніткі, чырвоны колер якіх быў устойлівы да ўздзеяння вады. У Еўропу такія ніткі спачатку прывозілі кантрабанды. Мноства жанчын захапілася вышывкай простых малюнкаў: жывёл, кветачак, сонейка, — распавядае Ніна.

Паколькі хутка галоўнае права слаўнае свята, вядома, тэматычная выстаўка была б вельмі добрым падарункам — але не толькі для вернікаў. У год юбілею першага палёту ў космас адна з вучаніц Ніны ўдасцілася гонару стаць адным з аўтараў перасоўнай тэматычнай выстаўкі. Яе ўжо ўбачылі ў некалькіх гарадах Расіі і замежжа.

Ніна Ярмух — аўтар праекта «Рамесная карусель», у якім бяруць удзел асобныя майстры і цэлыя дамы раместваў.

— Прымудала для папулярнасці шыцця з лапікаў. Аказваецца, не вельмі многа тых, хто прафесійна займаецца гэтым рамесцеў, — канстатуе яна.

«Калісьці вельмі вопытных швачак лічылі, як сёння казалі б, знахаркамі, парапсіхалагамі, экстрасэнсамі. Тое, што ўсё валодае энергіяй, ужо дакладна даказалі навукоўцы. А тканіна суправаджае чалавека ўсю жыццёвую дарогу ад нараджэння да смерці».

А яшчэ вельмі цікавы міжнародны праект з удзелам народных майстроў, рамеснікаў «Свет без межаў». Ён стаў творчым марафонам, бо пачаўся ў 2006 годзе падчас першага экалагічнага фестывалю, які праходзіў у Полацку. Ніна і яе зямлякі зрабілі цэнтральную частку палатна, потым да работ далучылася літоўская майстрыха, далей — датчанка, расіянка. Яшчэ пазней эстафету прадоўжылі нямецкія майстрыкі з горада-пабраціма Полацка — Фрыдрыхсхафена. Кожная з іх прышыла свой лапак.

Крынічка

Вядучы рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Чым падкарміць сад, агарод, газон і кветнік

Увесну догляд за газонам, садамі, градзямі, дрэвамі, кустамі і кветкамі пачынаецца з унясення падыходзячых угнаенняў. На першы погляд, кожны з зялёных насаджэнняў частка мае патрэбу ў сваім пажыўным комплексе. Аднак на самай справе працэс абуджэння і росту падобны ў большасці раслін, таму рэчывы ім спатрэбяцца адны і тыя ж, а вось дазроўкі будуць істотна адрознівацца.

Падкормка саду

Першыя ўгнаенні сезона павінны забяспечыць пажыўныя рэчывы дрэву або кусту на абуджэнне, утварэнне бутонаў і лісця, рух соку і першыя завязі, а таму скарнінаць у гэтым пытанні не варта.

дрэвы
Менавіта з унясення азоту пад плодзевыя дрэвы разамна пачаць сезон догляду за садамі.

Угнаенне праводзіцца за 2-3 тыдні да цвіцення. Для гэтага выкарыстоўваюць адзін з наступных раствараў:

- 5-працэнтны раствор мачавіны, аміячнай салетры або птушынага памёту з разліку паўвадра на 1 кв. м прыстоўльнага круга;
- разведзеныя ў 2 л вады 500 г жыжкі гнявой на 1 кв. м прыстоўльнага круга.

Таксама можна хутка папоўніць запасы азоту з дапамогай пазакаранёвай падкормкі (апырквання) мачавінай. Для яблынь падыходзіць 0,3-працэнтны раствор, для груш — 0,1—0,2-працэнтны, для костачкавых культур (вішні, лісьві, чарэшні, абрыкося) — 0,5-працэнтны.

кусты
Першая падкормка ажыццяўляецца пасля таго, як адтане глеба і набракнуць пупышы. Для яе неабходнае азотнае ўгнаенне, напрыклад, 25—30 г аміячнай салетры або 40—50 г сульфату амонію на 1 кв. м. Калі вясення пад куст уносілася арганіка, то азотнае ўгнаенне вясной можна прапусціць.

У канцы мая агрэст, парэчкі, маліны і іншыя ягаднікі маюць патрэбу ў пазакаранёвай падкормцы 1-2-працэнтнымі растворамі сернакіслата калію і суперфасфату, а таксама мікраэлементамі: сернакіслым марганцам (0,1—0,5-працэнтны раствор) і борнай кіслоты (0,01—0,05-працэнтны раствор).

Падкормка агарода

Самае важнае ўгнаенне для агарода вясной — гэта, вядома ж, азот. Зрэшты, пра калій і фосфар таксама забываць не варта — неабходнае спалучэнне гэтых рэчываў дазволіць агародніне раўнамерна нарошчваць

Якія ўгнаенні ўносіць вясной

каранёвую сістэму і лістоту. Важна правільна спалучаць арганічныя і мінеральныя падкормкі для агарода, толькі ў комплексе яны дадуць добры вынік.

Так, перапырлы гной або кампост варта ўносіць за 3-4 тыдні да пасадкі агародніны з разліку 1 вядра на 1 кв. м. А мінеральныя ўгнаенні — непасрэдна перад пасадкай або перакопваннем зямлі. Калі арганікі ў вас няма, можна скарыстацца сухімі ўгнаеннямі і ўнесці на 1 кв. м наступныя рэчывы: 30—35 г азотных угнаенняў (аміячная салетра, карбамід або мачавіна); 25 г фосфарных угнаенняў (суперфасфат, амафос); 20 г калійных рэчываў (сернакіслы калій, калімагнезія, калімаг), можна замяніць шклянкай драўнянага популу.

Падкормка газона

У нашых шыротах самастойна газон будзе «прачынацца» даволі доўга. Для таго каб стымуляваць яго рост, вам спатрэбіцца «накарміць» траву азотам і іншымі рэчывамі. Падкарміцца можна, як толькі сьнег.

Угнаенне для газона можна выкарыстоўваць як цвёрдае, так і вадкае. Часцей за ўсё ўжываюць: нітраамфоску «16:16:16» — у сухім выглядзе раскідваюць па 20—40 г на 1 кв. м, а затым старанна паліваюць; «Кеміру» — у сухім выглядзе раскідваюць па 40—50 г на 1 кв. м, паліваюць; «Бона Форту» (вадкае) — 80 мл разведзены ў вядры вады і паліваюць 6 кв. м газона, праз два тыдні паўтараюць.

Падкормка кветніка

Першыя на кветніку, як правіла, прачынаюцца цыбульняныя (мушкары, гіяцынты, крокусы, цюльпаны і іншыя). Хоць можа здацца, што ўсё неабходнае для паўнацэннага цвіцення яны назапасілі за мінулы сезон, варта падкарміць і іх, каб у наступным годзе таксама парадавацца пышным бутонам.

Падкормку першацвітаў праводзіць сумесна з рыхленнем і мульчыраваннем, выбарачна для гэтага комплексныя мінеральныя ўгнаенні. Нормы ўнясення залежаць ад разнавіднасці кветак.

Варта памятаць, што для багатага цвіцення ружам неабходны фосфар, аднак толькі ім не абсыцца. Маладыя кусты, якія нарошчваюць галіны і зеляніну, аддаюць перавагу арганічным падкормкам. Для іх аптымальным стане вясновае ўгнаенне перагною або слабага раствору гною, курынага памёту, настою пуштазеля. Для таго каб не апаліць расліны, свежы памёт трэба разведзіць 1:10, настойваць тыдзень, затым разведзіць 1:2 і выкарыстоўваць.

Для дарослых кустоў руж лепш выкарыстоўваць не арганіку, а аміячную салетру. Яе рассыпаюць па клумбе адразу пасля сыходжання снегу з разліку 20—30 г на 1 кв. м. Таксама стымуляе цвіценне майская падкормка, прыгатаваная з 10 г суперфасфату і 10 г сульфату калію на 10 л вады.

Угнаенне для іншых кветак вясной можна падабраць універсальнае. Лепш за ўсё з гэтай задачай справіцца комплексныя мінеральныя ўгнаенні, здольныя насыціць глебу ў кветніку патрэбнай колькасцю азоту, фосфору, калію і мікраэлементаў.

Народныя прыкметы

- Найлепшы тэрмін сьнябы ячменю — калі ліст на дубе памерам з капейку.
- Рабіна зацвітае — можна сеяць агуркі і саджаць памідоры.
- Цвіценне каліны нагадвае, што трэба сеяць гарбуз, патысоны, агуркі і саджаць памідоры.

Даты Падзеі Людзі

1926 год — нарадзіўся Уладзімір Канстанцінавіч Федасеевіч, беларускі пісьменнік. Аўтар раманаў «Дубовы Град», «Пасля смерчу», апа-вяданняў, нарысаў, фельетонаў.	1876 год — нарадзіўся Роберт Барані, аўстрыйскі отарыналарынголаг, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіялогіі і медыцыне. Аўтар прац па фізіялогіі і паталогіі вестыбулярнага апарату, метадах яго даследавання і хірургічнага лячэння.
1961 год — нарадзілася Алена Барысаўна Спірыдовіч, дыктар беларускага тэлебачання, заслужаная артыстка Беларусі. Вядучая нацыянальных і міжнародных музычных фестывалюў, у тым ліку «Славянскага базару ў Віцебску», кінафестывалю краін СНД «Лістапад» і расійскага «Кі-натаўра», фестывалю працаўнікоў вёскі «Дажынікі», а таксама конкурсу маладых артыстаў эстрады «Зорная ростань», шматлікіх святочных канцэртаў.	1941 год — пастанова ЦК ВКП(б) і СНК СССР на ўзбраенне Ваенна-паветраных сіл быў прыняты сінхронны авіяцыйны кулямёт БС («Бярэзіна»). У гады Вялікай Айчыннай вайны стаў асноўным сродкам стралковага ўзбраення знішчальнікаў, штурмавікоў, а таксама бамбардзіроўшчыкаў.
2006 год — Беларускае тэлеграфнае агенства і Латынаамерыканскае інфармацыйнае агенства «Пранса Лаціна» падпісалі пагадненне аб супрацоўніцтве.	ТАЦЫТ: «Добрыя норавы маюць большае значэнне, чым добрыя законы».

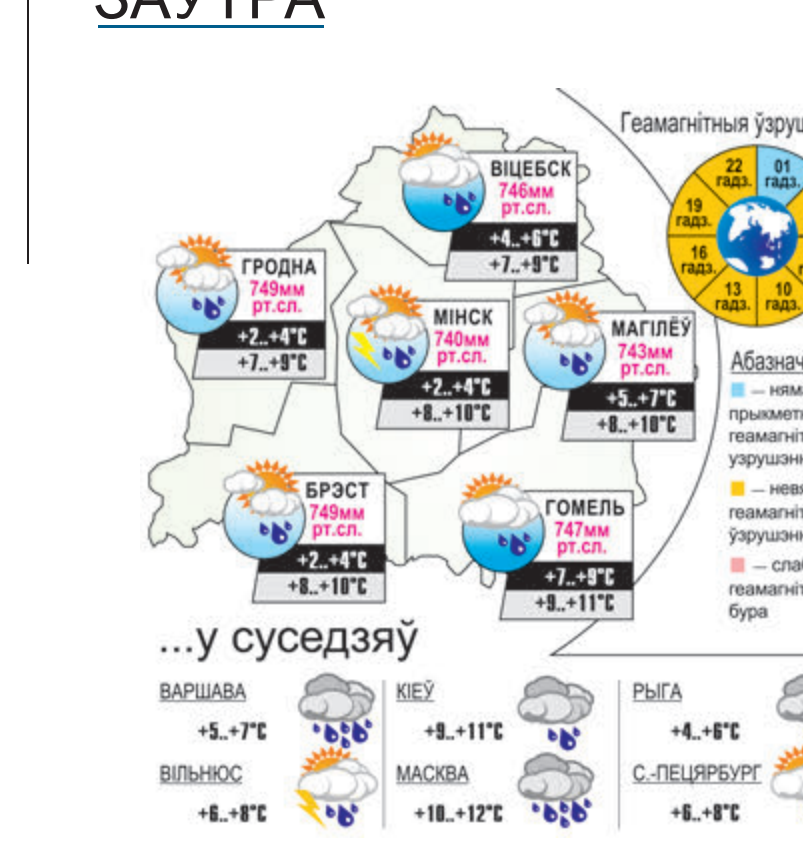
СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.53	20.24	14.31
Віцебск	— 5.39	20.18	14.39
Магілёў	— 5.43	20.15	14.32
Гомель	— 5.44	20.07	14.23
Гродна	— 6.08	20.39	14.31
Брэст	— 6.13	20.35	14.22

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+5...+7°C	+9...+11°C	+4...+6°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.-ПЕЦЯРБУРГ
+8...+9°C	+10...+12°C	+6...+8°C

УСМІХНЕМСЯ

Зіма — гэта такая пара года, калі вельмі халодна займацца тымі рэчамі, якімі летам займацца было вельмі гарача.

— Доктар, я зламаў нагу ў двух месцах! — скардзіцца Ігнат.
 — Вы запомнілі гэтыя месцы?
 — Так!
 — Больш туды не хадзіце.

Як казала адна мудрая асоба: «Жанчына мае права сама вырашаць, колькі ёй гадоў!»

— І дзе ты пазнаёміўся з такой дзяўчынай?
 — Як «дзе»? На вуліцы, пад ліхтаром!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
 РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.
 Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
 Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»».
 АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
 ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмны — 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: нільмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЕКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрававаныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
 Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
 Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
 Газета адрукваная ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330106 ад 30.04.2004.
 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 1042.
 М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 Нумар падпісаны ў 19.30
 21 красавіка 2021 года.